

فَصَاكُ وَوَدَّ رَفِضِيكَ اَعْمَالُ اشعنان

بدانکه شعبان ماه بسیار شریفی است و منسوب است بحضرت سید انبیاء صلی الله علیه و آله و آنحضرت این ماه را روزه میداشت و صل میکرد و بمباه رمضان و میفرمود شعبان ماه من است هر که بیک روز از ماه مراد روزه

کَمَا هُوَ آفَلَهُ
اللَّهُمَّ ادْخِلْنِي رَوْضَةَ
عَدْنِ الْجَنَّةِ

حوزه هایسنگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

ضیافت خلیل

ویژه نامه ماه شعبان | شعبان ۱۴۴۴ | اسفند ۱۴۰۱

معاونت فرهنگ
مدیریت آموزشی و فرهنگی

هشتم بخواند این مناجات مرویه از ابن خالویه را که نقل کرده و گفته این مناجات حضرت امیرالمؤمنین

خدایا به راستی من مستقدم
به محمد و آل محمد و تسبیحش
آره فلاخه منی يوم
القیامه زوئیته
و از زنی صخبته
و یوقنی علی ملتته
و اسقنی منی

امان از سر زنده است که در ماه شعبان بخوانند اللهم صل علی محمد و آل محمد

ای خدا درود فرست بر محمد و آل محمد

وَاسْمِعْ دُعَائِي إِذَا دَعَوْتُكَ وَاسْمِعْ نِدَائِي إِذَا نَادَيْتُكَ وَ

و چون تو را بخوانم دعای مرا اجابت فرما و هرگاه تو را ندا کنم ندایم بشنو و چون با تو مناجات

أَقْبِلْ عَلَيَّ إِذَا نَاجَيْتُكَ فَقَدْ هَرَبْتُ إِلَيْكَ وَ وَقَفْتُ بَيْنَ

کنم به حالم توجه فرما که من بسوی تو گریخته ام و در حضور

يَدَيْكَ مُسْتَكِينًا لَكَ مُضْطَرِعًا إِلَيْكَ رَاجِيًا إِلَيْكَ تَوَائِبِي وَ

حضرت ایستاده در حالی که به درگاهت به حال پریشانی تضرع و زاری می کنم و به آنچه نزد توست چشم امید دارم و

تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَ تَخْبُرُ حَاجَتِي وَ تَعْرِفُ ضَمِيرِي وَ لَا يَخْفَى عَلَيْكَ

تو از دلم آگاهی و حاجتم را می دانی و ضمیر مرا می شناسی و هیچ امری از امور دنیا و آخرت من بر تو پنهان نیست

أَمْرٌ مُنْقَلَبِي وَ مَثْوَايَ وَ مَا أُرِيدُ أَنْ أُبَدِيَ بِهِ مِنْ مَنْطِقِي وَ أَنْفَوْهُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۳.....توصیه‌ها مقام معظم رهبری درباره ماه شعبان
- ۴.....عظمت ماه شعبان و برکات آن
- ۴.....محبوبیت ماه شعبان
- ۵.....وجه تسمیه ماه شعبان
- ۶.....ماه شعبان در کلام امام رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ
- ۷.....ماه شعبان در بیان آیت الله جوادی آملی
- ۸.....دو نکته درباره دعا
- ۹.....دو نکته در باره امام زمان عَجَلُ اللَّهِ تَحْوِيلَهُ
- ۱۰.....آنس با معارف اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ
- ۱۱.....در باره ولادت سید الشهداء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ
- ۱۲.....ولادت امام سجاد عَلَيْهِمُ السَّلَامُ
- ۱۳.....ولادت امام زمان عَلَيْهِمُ السَّلَامُ
- ۱۴.....ولادت قمر منیر بنی هاشم عَلَيْهِمُ السَّلَامُ

توصیه‌های مقام معظم رهبری درباره ماه شعبان

به خدا توکل کنید. از خدای متعال توفیق بخواهید. رابطه‌تان را روز به روز با معنویت و خدای متعال تقویت کنید. مبدا اشتغالات کاری، شما را از ذکر و توجه و پرداختن به معنویات باز بدارد! یعنی یکی از خطرهای این است که در عمل‌زدگی غرق بشویم و از آن ارتباط قلبی خودمان غافل بمانیم. آن چیزی که پشتوانه‌ی نشاط و شور و شوق و تحرک و توفیق ماست، کمک الهی است. کمک الهی را باید به معنای واقعی کلمه از خدا خواست و از خدا طلب کرد. هم باید نعمت الهی را - نعمت این مسئولیت و این توفیق خدمتی که به شما داده - شکر کرد و هم این‌که ازدیاد و دوام و استمرار آن را از خدای متعال طلب کرد و خواست. لذا این احتیاج دارد به توجه؛ این ایام ماه شعبان را مغتنم بشمارید. در این صلوات شریف ظهرها میخوانید:

«الَّذِي كَانَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَدَّأبُ فِي صِيَامِهِ وَ قِيَامِهِ فِي لَيَالِيهِ وَ
إِيَّامِهِ بَخْوَعًا لَكَ فِي أَكْرَامِهِ وَ اعْظَامِهِ إِلَى مَحَلِّ حَمَامِهِ»
یعنی پیغمبر تا لحظه‌ی مرگ هم ماه شعبان و روزها و شبهای
شعبان را گرمی میداشتند و همه‌ی شعبان‌ها در زندگی آن بزرگوار
این‌طور بود؛ که بعد در همین صلوات می‌خوانید:
«اللَّهُمَّ فَأَعِنَّا عَلَى الْإِسْتِنَانِ بِسُنَّتِهِ فِيهِ وَ نَيْلِ الشَّفَاعَةِ لَدَيْهِ»؛
سنت این بزرگوار را در این ماه ان‌شاءالله ادامه بدهید؛ توجه، دعا،
ذکر و آماده شدن برای ورود در ماه مبارک رمضان.

عظمت ماه شعبان و برکات آن

ماه شعبان، ماه عبادت و دعا و مناجات بنده و آمرزش و مغفرت الهی و آمادگی ورود به شهرالله الاکبر و برای سالکِ اِلی الله بسیار با ارزش است. یکی از شبهای قدر در این ماه می‌باشد و کسی در آن متولد شده که خداوند بواسطه او وعده پیروزی به تمامی دوستان، پیامبران و برگزیدگانش داده است. از این رو مطالبی در قالب چند نکته تقدیم می‌گردد.

محبوبیت ماه شعبان

ماه شعبان بین دو ماه رجب و ماه مبارک رمضان قرارگرفته که بین مردم این دو ماه محبوب می‌باشد و علت محبوبیت آن هم به خاطر اتفاقات و اعیادی است که در آن رقم خورده است؛ و به محبوبیت ماه شعبان افزوده می‌شود زیرا از طرفی ماه شعبان هم مقدمه‌ای است برای آماده شدن به ورود به ماه مبارک رمضان و هم فرصتی است برای جاماندگان از ماه رجب که از اعمال و عبادات این ماه غفلت ورزیده‌اند، این موارد می‌تواند سبب بالا رفتن جایگاه این ماه بین مردم باشد.

وجه تسمیه ماه شعبان

کلمه شعبان از سه حرف اصلی ((ش ع ب)) گرفته شده است، معانی متعددی دارد و اسم برای مکان و زمان و بمعانی شعبه شعبه شدن، طریق، متفرع شدن، تقسیم و ... آمده است. وجه تسمیه ماه شعبان در لغت به يك نحوه و در روایات به نحوه دیگری ذکر شده است، مثلاً در لسان العرب گفته شده است و شعبان اسم للشهر، سمی بذلك تشعبهم فيه ای تفرقهم فی طلب المیاه و قیل فی الغارات و قال ثعلب: قال بعضهم انما سمی شعبان شعبان لانه شعب ای ظهر بین شهری رمضان و رجب^۱.

شعبان یکی از ماه های قمری است و آن را شعبان نامیده‌اند چون مردم در این ماه برای طلب آب متفرق و پراکنده می‌شدند و در کتاب الغارات هم گفته شده همچنین ثعلب هم گفته است که: برخی می‌گویند شعبان را شعبان نامیده‌اند چون بین دو ماه رجب و رمضان واقع شده است [در کتاب تاج العروس هم قریب به همین الفاظ و همین معانی را برای ماه شعبان و وجه تسمیه اش ذکر کرده است]^۲.

اما وجه تسمیه شعبان در روایات شریفه:

۱. شیخ عباس قمی در مفاتیح الجنان در ابتدای اعمال شعبان المعظم روایتی را از امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام ذکر فرموده است که در آن آمده است: امروز اول ماه شعبان است و خداوند به این دلیل آن را شعبان نامیده است که خیرات بسیاری در آن پراکنده نموده و درهای حسنت خود را گشوده و خیرات آن را به قیمت ارزانی جلوه داده است، پس در پی کسب آن‌ها باشید. و ابلیس ملعون نیز راه‌ها و شعبه‌های شرور و بلاهای خود را جلوه داده و به این دلیل است که به طغیان و گمراهی رو می‌آورید و از رفتن به سوی خیرات رو می‌گردانید...^۳

۲. قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وقد تذاكر اصحابه عند فضائل شعبان، فقال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ انما سمی شعبان لانه يتشعب فيه ارزاق المؤمنین^۴ [رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در حالی که اصحابشان درباره فضائل ماه شعبان گفتگو می‌کردند فرمودند. [ماه شعبان، شعبان نامیده شده است زیرا در آن روزهای مؤمنین تقسیم می‌شود].

۳. ... روی زیاد بن میمون ان النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قال انما سمی شعبان لانه يشعب فيه خير كثير لرمضان و شهر رمضان سمی بذلك لانه یرمض الذنوب^۵ [زیاد بن میمون می‌گوید پیغمبر خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمودند: ماه شعبان را به این نام نامیده‌اند زیرا از این ماه خیر زیادی به رمضان سرازیر می‌شود و ماه رمضان هم رمضان نامیده شده است زیرا گناهان را می‌ریزد].

۱. لسان العرب، ابن منظور، ج ۱، ص ۵۰۲، ناشر: دارالاحیاء التراث العربی.

۲. تاج العروس، زبیدی، ج ۱، ص ۳۲۰، ناشر: مکتبه الحیاة بیروت.

۳. مفاتیح الجنان، شیخ عباس قمی (ره)، ص ۲۶۵، انتشارات بینش، تابستان ۷۶.

۴. اقبال الاعمال، سیدبن طاووس (ره)، ج ۳، ص ۲۹۲، ناشر: مکتب الاعلام الاسلامی.

۵. بحارالانوار، علامه محمد باقر مجلسی (ره)، ج ۵۵، ص ۳۴۱، ناشر: مؤسسه الوفاء، بیروت.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْتَبِعْ دُعَائِي إِذَا دَعَوْتُكَ وَارْتَبِعْ بِدُعَائِي إِذَا دَعَوْتُكَ وَأَجِبْ عَلَيَّ إِذَا دَعَا جِبْتِكَ هَدَّ مَهْرَبْتُ إِلَيْكَ وَوَقَّتْ هَبْنِ بَدَنِكَ مُسْتَجِيبًا لَكَ مُتَضَعًا إِلَيْكَ رَاجِعًا إِلَى بَدَنِكَ قَوَائِي وَتَعَلُّمًا لِي نَفْسِي وَتَحْيَ جَانِبِي وَتَعْرِفْ ضَمِيرِي وَلَا يَخِيئَنَّ عَلَيَّكَ أَمْرٌ مُتَقَلَّبٌ وَمَنْوَايَ وَمَا أَرِيدُ أَنْ أَبْدِيَّ بِهِ مِنْ مَنطِقِي وَأَقْوَمَهُ بِهِ مِنْ طَلِبَتِي وَأَرْجُوهُ لِمَا لِقِيَتِي وَقَدْ جُرْتُ مَقَادِيرِكَ عَلَيَّ يَا سَيِّدِي فِيهَا يَكُونُ رَيْبِي إِلَى آخِرِ عُمْرِي مِنْ سِرِّي وَتِي وَعَلَائِي وَيَدِكَ لَا يَدَ غَيْرِكَ زِيَادَتِي وَنَقْصِي وَنَفْسِي وَضَرْبِي إِلَيَّ إِنَّ عَزَمْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَرْزُقُنِي وَإِنْ خَدَعْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُنِي يَا إِلَهِي أَعُوذُ بِكَ مِنْ غَضَبِكَ وَخُلُوفِ سَخَطِكَ يَا إِلَهِي إِنَّ كَثْرَةَ عَمَلِي مَسْتَأْهِلٌ لِحَمِيَّتِكَ فَأَنْتَ أَهْلُهُ أَنْ تُجِودَ عَلَيَّ بِفَضْلِ سِتْرَتِكَ يَا إِلَهِي كَأَنِّي بِنَفْسِي وَأَهْلَةٍ بَيْنَ يَدَيْكَ وَقَدْ أَتَلَّهَا حَسَنٌ تَوَكَّلِي عَلَيَّ فَهَلَّتْ أَصْفَعْتُ إِمَانَتَكَ أَهْلُهُ وَتَقَدَّمْتُ بِنَفْسِي بِغَفْوِكَ يَا إِلَهِي إِنْ عَفَوْتَ فَزُرْ أَوْلِيَّ مِنْكَ بِذَلِكَ وَإِنْ كَانَ قَدْ دَنَا أَجَلِي وَرُبَّمَا يَدِينِي إِتَدُنْ إِيْمَانَتِكَ عَلَيَّ فَهَذَا جَمْعُكَ الْإِقْرَارَ بِالذَّنْبِ إِلَيْكَ وَسِيْلَتِي يَا إِلَهِي فَذْ جُرْتُ عَلَيَّ نَفْسِي فِي التَّنَظُّرِ لَهَا فَالْقَوْلُ بِإِنْ لَمْ يَنْزِلْ بِرُكَّ عَلَيَّ أَبَامَ خِيَالِي فَلَا تَقْطَعْ بِرُكَّ عَنِّي فِي تَمَائِي يَا إِلَهِي كَيْفَ آتَيْتَ مِنْ حَسَنِ نَظَرِكَ لِي بِعَدَمَائِي وَأَنْتَ لَمْ تُؤْتِنِي الْوَلِيَّ إِلَّا الْإِلَهِيَّةَ فِي خِيَالِي يَا إِلَهِي قَوْلُ مَنْ أَمَّرِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَغَدَّ عَلَيَّ بِفَضْلِكَ عَلَيَّ مُذْنِبٌ قَدْ عَمَّرَهُ جَهْلُهُ يَا إِلَهِي قَدْ سَمَّرتَ عَلَيَّ ذُنُوبِي فِي الدُّنْيَا وَأَنَا أُخْرِجُ إِلَى سِتْرِكَ عَلَيَّ مِنْكَ فِي الْآخِرَةِ يَا إِلَهِي قَدْ أَحْسَنْتَ إِلَيَّ إِذْ لَمْ تُنْظِرْهَا لِأَخِي مِنْ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ فَلَا تُفْضَحْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ زُرْهُ وَسِ الْأَشْهَادِ يَا إِلَهِي جُودَكَ بَسْطَ أَمَلِي وَغَفْوِكَ أَفْضَلَ مِنْ عَمَلِي يَا إِلَهِي فَسَرَّني بِقَابَلِكَ يَوْمَ تَقْبَضِي فِيهِ بَيْنَ عِبَادِكَ يَا إِلَهِي اغْتِيَارِي إِلَيْكَ اغْتِيَارًا مَنْ لَمْ يَسْتَفِنْ عَنْ قَبُولِ غُذْرِهِ قَابَلٌ غُذْرِي يَا أَكْرَمَ مَنْ اغْتَدَّرَ إِلَيْهِ السَّيِّئُونَ يَا إِلَهِي لَا تَعْرُدْ جَانِبِي وَلَا تَحْبِطْ طَمَعِي وَلَا تَقْطَعْ مِنْكَ رَجَائِي وَأَمَلِي يَا إِلَهِي لَوْ أَرَدْتَ هَوَائِي لَمْ تَهْدِنِي وَلَوْ أَرَدْتَ فَضْحِي لَمْ تَعْلَفْنِي يَا إِلَهِي مَا أَطَّلَكَ تَرْزُقُنِي فِي حَاجَةٍ قَدْ أَقْبَيْتَ عُمْرِي فِي طَلِبَاتِكَ يَا إِلَهِي فَلَمَّا كُنْتُ أَمَامَ أَسْرَمَتِكَ مَا أُبْرِدُ وَلَا يَسِيْلُ كَمَا حُبِّتَ وَتَرْضَى يَا إِلَهِي إِنْ أَخَذْتَنِي بِجُرْمِي أَخَذْتَنِكَ بِغَفْوِكَ وَإِنْ أَخَذْتَنِي بِذُنُوبِي أَخَذْتَنِكَ بِمَغْفِرَتِكَ وَإِنْ أَخَذْتَنِي التَّارَ أَخْلَمْتُ أَهْلَهَا أَنِّي أَحْبَبْتُ يَا إِلَهِي إِنْ كَانَ ضَرْفِي فِي جَنْبِ طَاعَتِكَ عَلَيَّ فَذَكَرْتُ فِي جَنْبِ جَانِبِ أَمَلِي يَا إِلَهِي كَيْفَ أَتَقَلَّبُ مِنْ عِنْدِكَ بِالْحَيْبَةِ حَمَزًا وَأَوْ قَدْ كَانَ حَسَنٌ عَلَيَّ بِجُودِكَ أَنْ تَقْلِبَنِي بِالْحَيَاةِ مِمَّا نَمُوهُمُ يَا إِلَهِي وَقَدْ أَقْبَيْتَ عُمْرِي فِي شِرْطَةِ الشُّعْرِ غِنَاكَ وَأَبْلَيْتَ خِيَالِي فِي سَكْرَةِ الْبَحْرِ يَا إِلَهِي قَدْ أَشْبَهْتَ أَمْرًا فَغَرَّارِي بِكَ وَرَكُوبِي إِلَى سَبِيلِ سَخَطِكَ يَا إِلَهِي وَأَنَا عِنْدَكَ وَإِنْ عَمِدَكَ فَهَبْ بِرُكَّ بِدَنِكَ تَمَّزَلْ بِكَرَمِكَ يَا إِلَهِي أَمَا عِنْدَ أَصْفَلِ إِلَيْكَ مَا كُنْتُ أَوْ أَحِبُّكَ بِهِ مَنْ قَدْ خَلَعْتَهُ مِنْ بَدَنِكَ أَوْ أَلْفَ الْفَضْلِ مِنْ كَرَمِكَ أَلَيْسَ أَوْ خُصْرًا لِحَبْلِ الْخَيَْالِ مِنْ حَسْبِ الْإِلَهِي

ماه شعبان در کلام امام رَحْمَةُ اللهِ عَلَیْهِ

امام خمینی رَحْمَةُ اللهِ عَلَیْهِ رهبر و بنیان‌گذار این نظام مقدس درباره ماه فضیلت ماه شعبان، توجه مخاطبان خویش را به مناجات شعبانیه جلب می‌نمایند. ایشان در این باره می‌فرمایند:

در این ماه شعبان با «مناجات شعبانیه» که از اول تا آخر این ماه دستور خواندن آن وارد شده، خدای تبارک و تعالی را هیچ مناجات کردید؟ و از مضامین عالی و آموزنده آن در ایمان و معرفت بیشتر نسبت به مقام ربوبیت استفاده نمودید؟
درباره این دعا وارد شده که این مناجات حضرت امیر عَلَيْهِ السَّلَامُ و فرزندان آن حضرت است؛ و همه ائمه طاهرین عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، با آن خدا را می‌خوانده‌اند. ^۱ و کمتر دعا و مناجاتی دیده شده که درباره آن تعبیر شده باشد که همه ائمه عَلَيْهِمُ السَّلَامُ آن را می‌خوانده‌اند و با آن خدا را مناجات می‌کرده‌اند. این مناجات در حقیقت مقدمه‌ای جهت تنبه و آمادگی انسان برای پذیرش وظایف ماه مبارک رمضان می‌باشد؛ و شاید برای این باشد که به انسان آگاه ملتفت انگیزه روزه و ثمره پیراچ آن را تذکر دهد. ^۲ مناجات «شعبانیه» را ... بخوانید آقا! مناجات شعبانیه از مناجات‌هایی است که اگر انسان دنبالش برود و فکر در او بکند، انسان را به یک جایی می‌رساند. ^۳

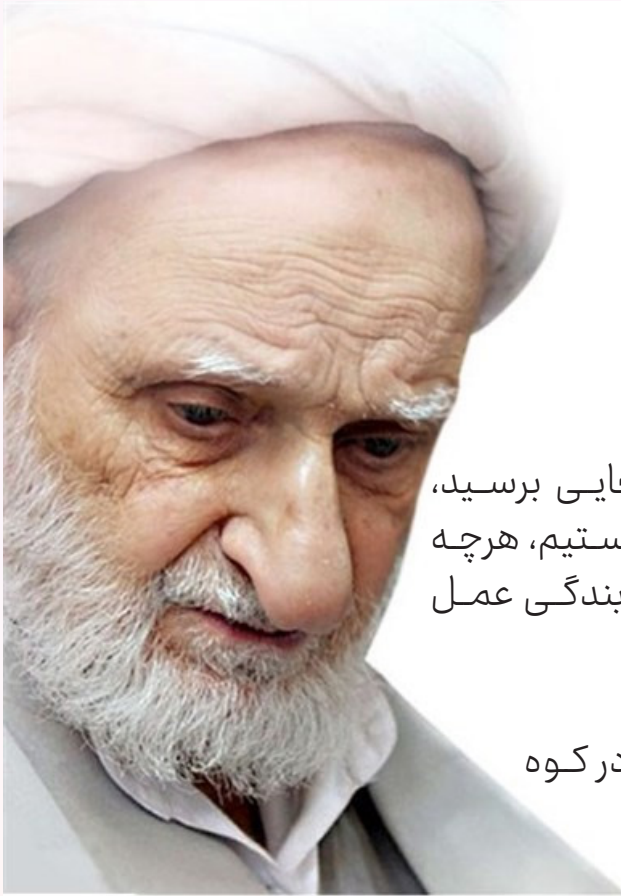
۱. اقبال الأعمال، اعمال ماه شعبان، ص ۶۸۵.
 ۲. جهاد اکبر، ص ۳۶.
 ۳. صحیفه امام، ج ۱۹، ص ۲۵۳

ماه شعبان در بیان آیت الله جوادی آملی

کسانی که در مسائل اخلاقی کار می‌کنند اول سالشان ماه مبارک رمضان است لذا ماه شعبان **آخر سال اخلاقی** این‌هاست در آخر سال نظیر اینکه نزدیک امتحانات کنکور می‌شود انسان چگونه تلاش و کوشش می‌کند مطالعه کند و حضور ذهن داشته باشد، اینها که سال اخلاقی دارند تمام تلاش و کوشش آنها این است که در این ماه شعبان بدهکاری‌هایشان را بدهند **حَقَّ اللَّهُ** دارند **حَقَّ النَّاسَ** دارند توبه‌ای باید بکنند واجبی ترک کردند حرامی مبتلا شدند تمام این دین‌های **حَقَّ اللَّهُ** و **حَقَّ النَّاسَ** را در ماه شعبان بدهند که وقتی اول سال فرا می‌رسد اینها با سود همراه باشند. لذا آنهایی که در مسائل اخلاقی کار می‌کنند اول سالشان ماه مبارک رمضان است و ماه شعبان را با تلاش و کوشش و ناله و ضجه می‌گذرانند که بدهکار نباشند.

این ماهی است که شبش، روزش، سحرش، بین‌الطلوعینش، صبحش، عصرش، ظهرش محفوف به رحمت است **«شَعْبَانُ الَّذِي حَفَفْتَهُ مِنْكَ بِالرَّحْمَةِ وَالرِّضْوَانِ»** اگر چیزی را آدم بیچد این از هر طرف پوشیده و پیچیده رحمت است. در همین صلوات عندالزوال می‌خوانیم و وجود مبارک امام سجاد ع به ما آموخت این ماه محفوف به رحمت است پیچیده است به رحمت؛ از هر طرف یک رحمت است صبحش رحمت، عصرش رحمت، ظهرش رحمت، سحرش رحمت ماه شعبان تقریباً نشانه بسط است گرچه ماه رجب ماه پربرکت است آن با قبض همراه است این با بسط همراه است؛ آثار رحمت در این شهر هست خیلی هم نمانده به ماه مبارک رمضان طرزی خودمان را در این ایام آماده کنیم که خدا ما را به عنوان مهمانی پذیرد.

دو نکته درباره دعا

الف: آیت الله بهجت:

اگر می‌خواهید از ناحیه دعا به جایی برسید، زبان حالتان این باشد **تسلیم خدا** هستیم، هرچه بخواهد بکند، بنا داریم به وظیفه بندگی عمل کنیم^۱.

ب: حدیث قدسی:

حضرت موسی علیه السلام در مناجات خود در کوه «طور» عرض کرد: «یا اله العالمین» (ای معبود جهانیان).

جواب شنید: لبيك (یعنی ندای تو را پذیرفتم).

سپس عرض کرد: «یا اله المحسنین» (ای خدای نیکوکاران). همان جواب را شنید.

سپس عرض کرد: «یا اله المطيعين»؛ (ای خدای اطاعت‌کنندگان). باز همان پاسخ را شنید.

سپس عرض کرد: «یا اله العاصين» (ای خدای گنهکاران). سه بار در پاسخ شنید: «لبيك، لبيك، لبيك».

موسی علیه السلام عرض کرد: خدایا چرا، در دفعه چهارم، سه بار پاسخ دادی؟! خداوند به او خطاب کرد:

عارفان به معرفت خود و نیکوکاران و اطاعت‌کنندگان به نیکی و اطاعت خود، اعتماد دارند، ولی گنهکاران جز به **فضل** من، پناهی ندارند، اگر از درگاه من ناامید گردند، به درگاه چه کسی پناهنده شوند؟!^۲

۱. در محضر بهجت، محمدحسین رخشاد، کتاب اول، ص ۳۴۱.

۲. داستان‌های صاحب‌دلان، محمد محمدی اشتهاردی، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۷۵، ج ۲، ص ۲۰۹.

دو نکته در باره امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

الف: آیت الله بهجت:

لازم نیست که انسان در پی این باشد که به خدمت حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف تشریف حاصل کند، بلکه شاید دو رکعت نماز سپس توسل به ائمه علیهم السلام بهتر از تشریف باشد.^۱

ب: آیت الله بهجت:

نظرکردن به جمال مبارک حضرت صاحب عج خوب و فضیلت دارد... اما قطعاً معرفت آن‌ها و یقین به مقامات و عظمت و جلالت آن‌ها خیلی بالاتر از نظر به جمال ظاهری آنان است.^۲

۱. در محضر بهجت، محمد حسین رخشاد، دفتر اول، ص ۱۸۷.

۲. در محضر بهجت، محمد حسین رخشاد، کتاب سوم، ص ۲۸۰.

السَّلَامُ عَلَیْكُمْ أَهْلَ بَيْتِ النَّبِيِّ

انس با معارف اهل بیت علیهم‌السلام

استاد سید محمد مهدی میرباقری :

همان‌طور که انسان می‌تواند بیدار بماند و تهجد کند - که جزء مناسک عبادی محسوب می‌شود - کار کردن با معارف اهل بیت علیهم‌السلام را باید جزء مناسک عبادی و ریاضات خود به حساب آوریم و نباید به هیچ‌وجه از الآن تا آخر عمر انس با معارف اهل بیت علیهم‌السلام تعطیل شود.

کار کردن با معارف اهل بیت علیهم‌السلام ما را به مقام معصوم نزدیک می‌کند و موجب نورانیت ما می‌شود؛

«عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا بُنَيَّ اعْرِفْ مَنَازِلَ الشَّيْعَةِ عَلَى قَدْرِ رَوَايَتِهِمْ وَ مَعْرِفَتِهِمْ فَإِنَّ الْمَعْرِفَةَ هِيَ الدِّرَایَةُ لِلرَّوَايَةِ وَ بِالرَّوَايَاتِ لِلرَّوَايَاتِ يَغْلُو الْمُؤْمِنُ إِلَى أَقْصَى دَرَجَاتِ الْإِيْمَانِ».

فرزندم! جایگاه شیعیان را از میزان فهم و معرفت روایات دریاب. همانا معرفت به روایات عبارت است از تدبر در فهم حقایق روایات و با تدبر در روایات است که مومن به بالاترین درجات ایمان صعود می‌کند.

لذا این برنامه تربیتی و سلوکی برای ماست که از طریق انس برقرار کردن با معارف اهل بیت علیهم‌السلام حاصل می‌شود.

همان‌طور که مداومت با ذکر نوعی انس با معصوم و خدای متعال ایجاد می‌کند، مداومت با کلمات معصومین و تعقل و تدبر و تفکر در کلمات معصومین - اگر با زمینه‌های لازم باشد که در روایات «کتاب العلم» مفصل از آن بحث گشته که چگونه می‌توان آن زمینه‌ها را ایجاد نمود - خود یکی از بهترین عبادات بوده و عامل تقرب و نورانیت می‌شود. «کَلَامُكُمْ ذِکْرٌ»؛ کلام ایشان نوعی ذکر بوده و این به نوعی دستور ذکر است که به ما داده شده است.»

صبح روز سوم شعبان سال چهارم هجری، شهر مدینه میزبان کودک نورسیده‌ای بود که در خانه حضرت فاطمه علیها السلام و حضرت علی علیه السلام چشم به جهان گشود و بعدها به «سید الشهداء» ملقب شد. در روز میلاد امام حسین علیه السلام، ایشان را به محضر رسول اکرم صلوات الله علیه آوردند. پیامبر صلوات الله علیه هم به امر الاهی او را به نام «حسین» خواند.

در باره ولادت سید الشهداء علیه السلام

از عرش الی فرش، گلستان حسین است
چشم همگان بر لب خندان حسین است
خلق دو جهان دست به دامان حسین است
کاین طایر پرسوخته، مهمان حسین است
زیرا که خداوند ثناخوان حسین است
العفو بگو، عفو به فرمان حسین است
تا روز جزا حُسنِ فروزان حسین است
عالم به سر سفره ی احسان حسین است
این چار، الفبای دبستان حسین است
این بیت که سرلوحه ی دیوان حسین است
خط و هدف و مکتب و ایمان حسین است
سرچشمه ی آن در لب عطشان حسین است
با آتش دل شمع شبستان حسین است
آن دیده که می‌گرید و گریان حسین است
سرها همه چون گوی به چوگان حسین است
هر کشته که افتاده به میدان حسین است
این از اثر فتح نمایان حسین است

شاعر: سازگار

عید است و جهان روضه ی رضوان حسین است
با گریه ی شوق نبی و حیدر و زهرا
تنها نه به سویش شده فطرس متوسل
ای خیل ملک حرمت او پاس بدارید
میلاد حسین آمده سر تا به قدم گوش
«فطرس» طلب عفو کن از یوسف زهرا
گمراه نگردید که مصباح هدایت
آدم نه فقط بر در او برد توسل
آزادگی و غیرت و ایثار و شجاعت
با خون شهیدان بنویسید و بخوانید
سردادن و مهلت به ستمکار ندادن
گر تشنه لب آب بقیاید، بیایید
شیعه است که تا دامنه ی صبح قیامت
... بر گوهر اشکش نتوان یافت بهایی
در معرکه ی عشق نگه کن که ببینی
اعجاز مسیحا کند از زخم تن خود
«میشم» اگر امروز ز قرآن خبری هست

امام چهارم علی بن الحسین ملقب به «زین العابدین» و «سید الساجدین» در پنجم شعبان سال ۳۸ هجری در مدینه به دنیا آمد. مادر گرامی ایشان شهربانو دختر یزدگرد (آخرین پادشاه ساسانی) است. امام سجاد علیه السلام دوران رشد خود را در عهد امامت امام مجتبی علیه السلام و پدر خود حسین بن علی علیه السلام سپری کرد. پس از شهادت پدر بزرگوارش در کربلا قریب سی و چهار سال، یعنی تا سال ۹۴ قمری، رهبری شیعه را بر عهده داشت. ابوالحسن و ابومحمد از کنیه‌های مشهور امام سجاد علیه السلام است و القاب مشهور آن حضرت: زین العابدین و سید الساجدین و العابدین و زکی و امین و سجاد می‌باشد.

ولادت امام سجاد علیه السلام

دریای کرامت به بشر باز گهر داد
برخلق زمین آینه ی نور سحر داد
تا کوی مدینه به همه بال سفر داد
کامشب به حسین بن علی دوست، پسر داد
جبریل امین بر همه ی خلق خیر داد
لبخند به لبخند حسین بن علی زد

یکبار دگر گلبن امید گهر داد
پایان شب تار ز ره آمد و یزدان
عشق آمد و با زمزمه ی شوق و مسرت
جبریل به آواز جلی گفت، بیائید
در وصف همین غنچه ی زیبای حسینی
با سجده ی خود دم زخدای ازلی زد

شاعر: وفایی

آخرین وصی پیامبر خدا ﷺ، دوازدهمین امام شیعه و چهاردهمین معصوم از خاندان رسالت، حضرت مهدی علیه السلام در سپیده‌دم نیمه شعبان سال ۲۵۵ هجری در شهر سامرا دیده به جهان گشود. با تولد او انتظار تحقق مژده ای که پیامبر خدا ﷺ و امامان علیهم السلام از دو قرن پیشتر داده بودند سر آمد و گام او زمین را برکت بخشید. نام آن حضرت، نام پیامبر ﷺ و کنیه او کنیه رسول خداست. (محمد، ابوالقاسم) پدرش امام عسگری علیهم السلام و مادرش نرجس است که نام اصلی وی ملیکه، دختر یشوعا فرزند قیصر روم بود.

ولادت امام زمان علیه السلام

دست افشانی کند سرور هر کوجه ای
این هزار و چندمین روز عبادت میشود
میسپارم نامه ات را دست این فریادها
طاق نصرت ها نوای العجل سر داده اند
ریسه های رنگی در باد سرگردان شده
شربت و شیرینی و نقل و گلاب آورده اند
ای محل رفت و آمدهای خوشحال ملک
کیستی ای جلوه ی زیبای هفت آسمان
قبله پشت تو نشسته تو امام قبله ای
یابن طاها یابن یاسین یابن زهرا یابن نور
ذوالفقارت را بتابان و انالحق را بخوان
سر بده بانگ علی را در تمام عالمین
بعد از آن دنیا سراسر نور و زیبایي بُود

جشن ها برپا شده است بر معبر هر کوجه ای
این هزار و چندمین جشن ولادت میشود
هرکجا هستی مبارك باشد این میلادها
در شب مهتاب، دل در راه دلبر داده اند
رنگ رنگش بی قرار دیدن جانان شده
راه بگشایید جشن آفتاب آورده اند
فرش سبز خیمه ی تو از پر و بال ملک
ای که یك گوشه نگاهت خالق رنگین کمان
بهرتر از این را بگویم تو تمام قبله ای
تکیه بر دیوار کعبه سر بده بانگ ظهور
در رجزهایت دوباره شیر خندق را بخوان
تکیه بر کعبه بزن با یا لثارات الحسین
در رکابت کربلا رفتن تماشایی بُود....

شاعر: علی اشتری

حضرت ابوالفضل علیه السلام فرزند بزرگوار امام علی علیه السلام و حضرت ام‌البنین علیها السلام در روز چهارم شعبان سال ۲۶ هجری قمری در مدینه به دنیا آمد. ایشان در دوران امامت سه امام گرامی: امام علی علیه السلام، امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام از بازوان مهم امامت و ولایت بود و نقش بسیار مهمی در پاسداری و حمایت از دین اسلام داشت.

ولادت قمر منیر بنی هاشم علیه السلام

کوچه باغی برویم و پر و بالی بزیم
جمعمان جمع بیاید که فالی بزیم
در خم را بگشاییم و سبوی بکشیم
صدوسی و سه نفس نعره‌ی هوی بکشیم
شوره زاری همه با ماست و باران با تو
دلمان قرص بود ، قرص چرا؟ زیرا تو
حاجتی گرچه نگفتیم فراهم با توست
ای علمدارِ ادب شور محرم با توست
لطف زهراست که زیر علمت می‌گیریم

جمعمان جمع که تا نقش خیالی بزیم
پای حافظ می‌ای از شعر زلالی بزیم
بگذارید از این فاصله بوی بکشیم
تیغ ابروی کجش را به گلوی بکشیم
تشنه خاکیم و ترک خورده ولی دریا تو
و نوشتیم که یا هیچ پناهی یا تو
سایه بان دل زینب دل ما هم با توست
ماه شب های محرم تویی و دم با توست
دست مانست که درپای غمت می‌گیریم

شاعر: حسن لطفی